

نام آوران ارومیه

(بازبینی و اضافات)

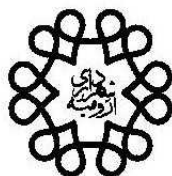
(حاوی شرح حال زندگانی ۳۶۵ نام آور شهرستان ارومیه)

علی بابائی نیولونی

۱۳۹۴

این کتاب با حمایت مالی شهرداری کلانشهر ارومیه

به چاپ رسیده است.

سرشناسه	: بابایی نیولویی، علی - ۱۳۶۳.
عنوان و نام پدیدآور	: نام آوران ارومیه (بازیینی و اضافات) / علی بابایی نیولویی.
وضعیت ویراست	: ویراست ۲.
مشخصات نشر	: تبریز : اختر، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۷۵۴ ص. مصور.
شابک	: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۵۱۷ - ۵۹۷ - ۷
وضعیت فهرست نویسی	: فبیای مختصر.
یادداشت	: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۷۶۶۷۳

نام آوران ارومیه (بازیینی و اضافات)

علی بابایی نیولویی

ناشر : نشر اختر تبریز (با همکاری نشر پردیس دانش تهران)

* حق چاپ و نشر محفوظ است.*

چاپ اول ۱۳۹۴ / ۷۵۴ صفحه رقعی / ۱۰۰۰ جلد

شابک : ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۵۱۷ - ۵۹۷ - ۷

ISBN: 978-964-517-597-7

مرکز فروش : تبریز ، اول خیابان طالقانی ، روبروی مصلی

نشر اختر ، تلفن : ۳۵۵۵۳۹۳ - ۰۴۱

قیمت : ۳۵۰۰۰ تومان

درباب اهمیت تاریخی کهن شهر ارومیه

ارومیه، شهر باستانی و استراتژیک آذربایجان است که قدمتی کهن و طولانی و جایگاهی بس رفیع در تاریخ و تحولات ایران اسلامی دارد. نقش این شهر در پیش از اسلام و بعد از آن، در عصر مشروطیت و مبارزه با اشراک و توسعه طلبان، انقلاب اسلامی و هشت سال دفاع مقدس برکسی پوشیده نیست. در این عرصه مردم فهیم و

فرهنگ دوست این دیار با تربیت و تقدیم نام آوران، فرهیختگان و بزرگانی چون صفی الدین اورموی ها، حسام الدین چلبی ها، شهید باکری ها و ... و هزاران شهید و دهها هزار مرزدار دلاور دین خود را به آذربایجان و میهن اسلامی ادا کرده اند.

ارومیه معاصر که شهرداری به سال ۱۳۰۷ هجری شمسی در این شهر تأسیس گردیده، در میان ۵۰ شهرستان و ۱۰۰ شهر و استانهای ۷ گانه آذربایجان به لحاظ جمعیت بعد از تبریز دومین شهر محسوب می گردد و در کلیت کشور جزو ۱۰ شهرستان پر جمعیت قرار دارد که بزرگترین و نزدیکترین شهر به اروپا و قفقاز می باشد. در طول تاریخ دین اسلام، زبان ترکی آذربایجانی و مذهب تشیع به انسجام و استحکام این شهر مرزی در برابر دشمنان این مرز و بوم افزوده است.

اما شناسانیدن مفاخر، مشاهیر و نام آوران یک شهر در نوبه خود دارای اهمیت

فوق العاده زیادی است چرا که مفاخر و چهره های تاثیرگذار سیاسی، اجتماعی، علمی، فرهنگی و ... هر شهر نشانگر هویت بومی و تاریخی آن شهر می باشد. بر این اساس می توان کتب «نام آوران ارومیه» را نوعی صدور شناسنامه هویتی به شهر ارومیه تلقی نمود. بدون شک چاپ بیوگرافی صدها شخصیت فرهنگی، سیاسی، علمی، مذهبی، ادبی، ورزشی، نظامی و ... چراست از هویت و حدود فرهنگی و جغرافیایی یک شهر می باشد. در جهانی که رقابت های فرهنگی شب و روز و خستگی را بر نمی تابند، قلم ها و افکار نقشی بس تعیین کننده دارند و شهرداری ارومیه نیز پیرو سیاست های اتخاذ شده در عرض سه سال گذشته حمایت از اقدامات فرهنگی را در سرلوحه اقدامات بی شمار فرهنگی خود قرار داده و از فعالین این عرصه نیز در حد اعلا حمایت و پشتیبانی می کند. از این نظر کتاب «نام آوران ارومیه» که با حمایت مالی شهرداری ارومیه و با زحمات فراوان نویسنده محجوب کتاب فوق (مهندس علی بابائی نیولونی) چاپ گردیده قدمی است مثبت در راه شناساندن مفاخر و نام آوران تاریخی ارومیه که به سبب جایگاه ارزشمندش در فرهنگ، آنرا پایتخت فرهنگی آذربایجان ایران هم می نامند.

محمد حضرت پور

شهردار کلانشهر ارومیه

ارومیه - ۹۴/۴/۱۴

فهرست مطالب

۲۶.....	سخن مؤلف
۲۹.....	پیشگفتار
۳۴.....	آشنایی با شهرستان ارومیه
۳۴.....	موقعیت جغرافیائی شهرستان ارومیه
۳۵.....	وجه تسمیه ارومیه
۳۶.....	خصوصیات جمعیتی شهرستان ارومیه
۳۸.....	جغرافیای طبیعی شهرستان ارومیه
۴۱.....	جاذبه‌های طبیعی و تاریخی شهرستان ارومیه
۴۷.....	دروازه‌های قدیم ارومیه
۴۸.....	قبرستانهای قدیم ارومیه

فصل اول

علماء، فقہاء، فضلاء، عرفا، حکماء، اطباء، مشایخ، دانشمندان و فرهیختگان

- ۵۰..... آخوند ملا محمد علی
- ۵۱..... آخوند ملا محمد حسین
- ۵۲..... آخوند ملا علی
- ۵۴..... آغداشی، سید احمد
- ۵۵..... ابوالبرضی، شیخ نجم الدین
- ۵۷..... اصولی، میرزا محمود
- ۵۸..... افشار قاسملو، آخوند ملا محمد باقر
- ۵۹..... ابو عبداله
- ۵۹..... اورموی، الحسن بن الحسن الحشام
- ۶۰..... افشار اورمی، شیخ محمد حسن
- ۶۲..... افشار اورموی، آقا تقی
- ۶۳..... افشار اورموی، ملا موسی الرضا
- ۶۴..... اورموی، ابوالحسن
- ۶۵..... اورموی، ابوالفضل
- ۶۶..... اورموی، پیرخلیل
- ۶۷..... اورموی، تاج الدین
- ۶۹..... اورموی، حکیم ابوسعید
- ۷۰..... اورموی، سراج الدین محمود
- ۷۲..... اورمی، سید عطاء الہ
- ۷۳..... اورموی، حکیم عبداله

- ۷۳..... اورموی، حسین بن عبداله بن الشوايخ
- ۷۴..... اورموی، شيخ ابوبکر
- ۷۷..... اورموی، شيخ رضا قلی
- ۷۸..... اورموی الآذربایجانی، ابوبکر
- ۷۹..... اورموی، مؤید
- ۸۰..... اورموی، شيخ عبدالکریم
- ۸۲..... اورموی، ملک العباد جمال الدین
- ۸۳..... اورموی تبریزی، شيخ اسماعیل
- ۸۴..... اورموی، قاضی عزالدین
- ۸۴..... اورموی، مظفر بن یوسف
- ۸۵..... براعتی، منصور
- ۸۷..... پیشنماز، سید محمد
- ۸۸..... تبلیغی، میرزا عباس
- ۹۰..... چلبی اورموی الأصل، حسام الدین
- ۹۴..... حسنی، غلامرضا
- ۹۷..... حاج عبداله
- ۹۸..... رضوی، میرزا رفیع
- ۹۹..... زرتشت پیامبر
- ۱۰۳..... شریف اورموی
- ۱۰۴..... شيخ الاسلام سید باقر
- ۱۰۵..... صاحب الزمانی اورموی، اسماعیل
- ۱۰۷..... صاحب الزمانی اورموی، محمدتقی
- ۱۰۹..... صدر محقق، سید حسین

۱۱۰.....	صدرالفضلا
۱۱۱.....	عطار اورمی، میرزا احمد
۱۱۲.....	عرب باغی اورمی، سید حسین
۱۱۵.....	عسگرآبادی، میرزا علی
۱۱۷.....	غفاری قرہ باغی، سید علی اکبر
۱۱۹.....	فوزی، محمد
۱۲۲.....	فرح اورمی
۱۲۳.....	فخر الاسلام
۱۲۵.....	قریشی، سید مهدی
۱۲۷.....	قوشچی، علی بن محمد
۱۲۸.....	قاضی، میرزا علی
۱۳۰.....	مجتہد، میرزا ابوالقاسم
۱۳۲.....	مجتہد، میرزا فضل الہ
۱۳۳.....	محدث اورمی، سید جلال الدین
۱۳۶.....	محمدزادہ، غلامرضا
۱۳۸.....	ملا خدا قلی
۱۳۹.....	منجم افشار، ملا حسین
۱۳۹.....	منجم افشار، میرزا محمد
۱۴۰.....	میرزا مسلم «نصرتعلی شاہ»
۱۴۰.....	میرزا مفید آقا
۱۴۱.....	میرزا عبدالہ حکیم
۱۴۲.....	میرزا حسین آقا مجتہد
۱۴۴.....	نظام الدینی، ملاجعفر

نایب الصدر افشار، آقا محمد رحیم..... ۱۴۵

فصل دوم

خوانین، حاکمین، امرا، سیاستمداران و سرداران

آزاد وطن، محمد امین..... ۱۴۸

آیدین پاشا..... ۱۵۱

آقازاده، میرزا حبیب اله..... ۱۵۶

آق اولی، تقی..... ۱۵۸

آق اولی، اسداله خان..... ۱۵۹

ابراهیم آقا قارصلی..... ۱۶۰

اقبال الدوله..... ۱۶۵

امین الدوله، محمود خان..... ۱۶۷

افشار قاسملو، رستم خان..... ۱۶۷

افشار احمدلو، لطفعلی خان..... ۱۶۸

افشار آذریایجانی، آقاسی بیک..... ۱۶۹

افشار قاسملو، جمشید خان..... ۱۷۰

افشار، مشهدی اسماعیل..... ۱۷۲

افشار، حسین خان..... ۱۷۳

افشار، مصطفی خان بهاءالملک..... ۱۷۵

افشار، رضا خان..... ۱۷۷

افشار، اللهیارخان..... ۱۷۸

افشار، کلبعلی خان..... ۱۷۹

- ۱۸۱.....افشار، یار محمد خان
- ۱۸۲.....افشار ارسلو، فتحعلی خان
- ۱۸۴.....افشار ارسلو، جهانگیر خان
- ۱۸۵.....افشار ارسلو، ابراهیم خان
- ۱۸۵.....افشار بیک، میرزا تقی خان
- ۱۸۷.....افشار آرسلو، اسداله خان
- ۱۸۸.....افشار اورمی، عسگر خان
- ۱۹۰.....افشار اورمی، محمد قولو خان
- ۱۹۲.....افشار ایمانلو، میرزا جعفر
- ۱۹۳.....افشار گوندوزلو، شهریار خان
- ۱۹۴.....افشار قاسملو، حسن خان
- ۱۹۵.....افشار قاسملو، خداداد بیک
- ۱۹۶.....افشار قاسملو، سلیمان خان
- ۱۹۸.....افشار قاسملو، عسگر خان
- ۱۹۹.....افشار قاسملو، محمد موسی خان
- ۲۰۰.....افشار قاسملو، لطفعلی خان
- ۲۰۱.....افشار قاسملو، محمد مؤمن خان
- ۲۰۲.....افشار، کلعلی خان
- ۲۰۳.....افشار قاسملو، محمد کریم خان
- ۲۰۴.....افشار اورموی، محمد قولو خان
- ۲۰۵.....افشار قاسملو، مهدی خان
- ۲۰۷.....افشار قاسملو، نقی خان
- ۲۰۸.....افشار قاسملو، محمد قاسم خان

۲۰۸.....	افشار قاسملو، رحیم خان
۲۰۹.....	امیرنظمی افشار، حاج محمد حسن
۲۱۱.....	امینی، مهدی
۲۱۳.....	باکری، حمید
۲۱۵.....	بورلا خاتون
۲۱۶.....	بیگلریگی افشار، رضا قلی خان
۲۱۷.....	بیگلریگی، امامقلی خان
۲۱۹.....	بیگلریگی، حسین قلی خان
۲۲۰.....	بیگلریگی، نجفقلی خان
۲۲۲.....	بری خانم
۲۲۳.....	پزشکیان، مسعود
۲۲۵.....	تاری وثردی افشار، عباس
۲۲۶.....	تاری وثردی افشار، سلیمان
۲۲۷.....	توتونچی، حاج میرجبار
۲۳۲.....	جهانگیری بیگلریگی، حسین
۲۳۵.....	جهانگیرزاده، جواد
۲۳۶.....	حاجی امیر منظم
۲۳۷.....	حقگو، جمشید
۲۳۸.....	حضرت پور، محمد
۲۴۰.....	حیدر خان عمواوغلی
۲۴۷.....	حسین قلی خان «جهانسوز میرزا»
۲۴۷.....	خان بابا خان
۲۴۸.....	خادم عرب باغی، محسن

۲۵۰	چناققلو، نیره
۲۴۸	ساعی، بابا
۲۵۳	سردار عظیم السلطنه
۲۵۵	سعادت قره باغ، قربانعلی
۲۵۷	سردار رشید
۲۵۸	شجاع الدوله
۲۶۰	عبدالعلی زاده، علی
۲۶۱	علی پاشا بیگ
۲۶۲	فتاح قره باغ، پرویز
۲۶۳	فروزان، حسین
۲۶۵	فروزان، کریم
۲۶۶	قمرنساء بیگم
۲۶۷	قنبری قوشچی، صمد
۲۶۸	قوشچی، کاظم خان
۲۷۱	کاگران، ژوزف
۲۷۷	مریدی، رضا
۲۷۹	معمد الوزراء، رحمت اله خان
۲۸۱	مریم بیگم خانم
۲۸۱	مشهدی باقرخان
۲۸۲	ملک قاسم میرزا
۲۸۴	یمین السلطنه

فصل سوم

شعرا، نویسندگان، ادبا، خطباء، خیرین، فرهنگیان، نخبگان و روزنامه نگاران

۲۸۸	آقاخان، نوش آفرین
۲۸۹	آیریملو، جمال
۲۹۱	احمدزاده، حمید
۲۹۴	ادیب الشعرا
۲۹۷	اسدی، بهرام
۳۰۱	افشار، اسماعیل آقا
۳۰۲	افشار، جلال
۳۰۵	افشار، خداوثردی
۳۰۵	افشار، امیریگ
۳۰۶	افشار، مستوره
۳۰۸	افشار اورموی، محمد حسین
۳۱۰	افشار، لطفعلی بیگ
۳۱۱	امین، بانو نادره
۳۱۲	امیرخان بیک
۳۱۳	انصاری، بانو بدر الملوک
۳۱۵	اورمولو قاسم
۳۱۷	اورموی، ابراهیم
۳۱۸	اورموی تبریزی، قطران
۳۲۰	اکبری افشار، عزیز
۳۲۳	افشار ایمانلو، میرزا ابوالحسن
۳۲۴	امینی، بانو زیننده

۳۲۵.....	اورموی، سید لقمان.....
۳۲۸.....	افشار اورمی، میرزا عبدالحسین خان.....
۳۳۰.....	افشار، جمال.....
۳۳۰.....	افشار، پیرقلی بیک.....
۳۳۱.....	باغچه بان، جبار.....
۳۳۵.....	بیگلربیگی، باباخان.....
۳۳۷.....	بالوولو مسکین.....
۳۴۱.....	پریشان، میرزا حسنعلی.....
۳۴۲.....	تسلیمی، بانو کبری.....
۳۴۳.....	توران وقارالدوله.....
۳۴۴.....	تعلیمی، حسین.....
۳۴۵.....	تکش، علاءالدین.....
۳۴۸.....	توفیق، رحمت اله.....
۳۴۹.....	تمدن، میرزا محمد.....
۳۵۲.....	ثنائی، محمود.....
۳۵۴.....	جراحی، محمدرضا.....
۳۵۶.....	جنانی افشار، شیخ باقر.....
۳۵۷.....	جدایی افشار.....
۳۵۸.....	جهانگیری، مریم.....
۳۶۲.....	جواد، فرهاد.....
۳۶۳.....	حسرت اورموی.....
۳۶۷.....	حشمت، غلامخان.....
۳۶۸.....	حشمتی افشار، اسکندر.....

۳۶۹	حکمت، میرزا ابوالفضل
۳۷۰	حیدری، اصغر
۳۷۲	خوشنویس، علی
۳۷۴	خوش طبع بالی افشار
۳۷۴	خطیبی اورموی
۳۷۵	دردی افشار
۳۷۶	دهقان، علی
۳۸۲	دلخون
۳۸۳	داداشپور، محبوب
۳۸۴	رضایی، بانو بتول
۳۸۵	رامیان، محمود
۳۸۷	رضایی، علی
۳۸۸	رضایی اورموی، علی
۳۹۲	رحیمی افشار، پرویز
۳۹۳	سپهر، ملا اسماعیل
۳۹۵	سپهیار، مجید
۳۹۷	سروش افشار، خلیل
۳۹۹	سالک اورموی
۴۰۰	سفیر العارفین
۴۰۲	سعید عصر، محمد حسین
۴۰۴	سهیل
۴۰۶	سید جمال الدین
۴۰۸	سیمسار

۴۰۹.....	شاگر اورموی.....
۴۱۲.....	شریف، حاج محمد.....
۴۱۳.....	شایق اورموی.....
۴۱۳.....	شفیع، میرزا محمد.....
۴۱۴.....	شیرینجه رضایی، عبد الحسین.....
۴۱۷.....	صدرالافاضل، میرزا حبیب نظام افشار.....
۴۲۰.....	صابر، میرجلال.....
۴۲۳.....	صادق پور، محمود.....
۴۲۵.....	صادق اورموی.....
۴۲۷.....	صدری افشار، غلامحسین.....
۴۲۹.....	صدرالشعرا.....
۴۳۱.....	طرزی افشار.....
۴۳۶.....	طیار قولنجی، عبدالرحمن.....
۴۴۳.....	طالب افشار.....
۴۴۴.....	عاجز اورموی، شیخ جلیل.....
۴۴۶.....	عاصی اورموی، سید حسن.....
۴۴۹.....	عبادیان، محمود.....
۴۵۲.....	عبداله زاده، حامد.....
۴۵۴.....	عندلیب افشار.....
۴۵۷.....	عاجز افشار.....
۴۵۸.....	غلامی قوشچی، غلامرضا.....
۴۶۰.....	فتحی افشار.....
۴۶۲.....	فتحی، اکرم.....

۴۶۳		فره‌وشی، بهرام
۴۶۵		فروردین، میرزا ابوالقاسم
۴۶۶		فردین، محمد
۴۷۱		فرهنگی، میرزا حسن
۴۷۳		قاسمی افشار، اکبرخان
۴۷۴		کاویانپور اورموی، احمد
۴۷۶		کرد نژاد، یوسف
۴۷۹		گل اندام، کریم
۴۸۲		مایل افشار
۴۸۵		مسیح افشار
۴۸۶		مایل افشار
۴۸۷		مجنونعلی
۴۸۸		محزون
۴۹۰		محیط اورموی
۴۹۲		مخفی افشار
۴۹۴		مستشاری، حسین خان
۴۹۶		مشرقی
۴۹۷		مفلس
۴۹۷		مسکین افشار
۴۹۸		مشگیری، میرزا آقا
۵۰۰		مصطفی بن یحیی
۵۰۱		مصطفی زاده، علی
۵۰۳		معنوی، محمد جعفر

۵۰۴.....	مفتی افشار، محمدرضا
۵۰۵.....	ملا طرزی
۵۰۶.....	منوچهری، مصطفی خان
۵۰۷.....	میرزا اوغوزلو
۵۰۷.....	محبی الدین
۵۰۸.....	مینای افشار، فریدون بیگ
۵۱۰.....	مددی، اسماعیل
۵۱۲.....	ناطق، هما
۵۱۳.....	نظمی افشار، محمدباقر
۵۱۴.....	نسیمی اورموی، سید عمادالدین
۵۱۷.....	نشاطی افشار، محمدحسین
۵۱۹.....	نظام الشریعه
۵۲۰.....	واله
۵۲۳.....	والی افشار، میرزا علی خان
۵۲۵.....	واحدی، حمید
۵۲۷.....	وزیری، عشرت
۵۲۹.....	وزیری، کیوان
۵۳۱.....	وقار
۵۳۳.....	هاشمی، میرجلال
۵۳۵.....	هاشم زاده، سلیمان
۵۳۷.....	همایون، اکرم

فصل چهارم

هنرمندان، نقاشان، خطاطان، موسیقیدانان، معماران و ورزشکاران

- ۵۴۰..... افشار، محمد اسماعیل
- ۵۴۱..... ارسلانی، حبیب اله
- ۵۴۳..... ارسلانی، پریرسا
- ۵۴۴..... ارسلانی، سعید
- ۵۴۶..... افشار، میرزا عباس
- ۵۴۸..... افشار اورمی، علی اشرف نقاش باشی
- ۵۴۹..... افشار اورمی، آقا الهوثری نقاش باشی
- ۵۵۰..... افشار اورمی، ابوالحسن نقاش باشی
- ۵۵۱..... افشار، لیلی
- ۵۵۳..... افشار، طغرل
- ۵۵۵..... افشاری، حسین
- ۵۵۶..... افشار اورمی، سیف اله
- ۵۵۷..... اورمی، یونس بن مظفر
- ۵۵۷..... اورمی، میرزا محمود خطاط
- ۵۵۸..... اورمی، عاشیق مصطفی
- ۵۶۱..... اورمی، شیخ صفی الدین
- ۵۶۹..... اوھانس، یوسف
- ۵۷۲..... بابائی نیولوثی، عاشیق میرزا علی
- ۵۷۴..... باغچه بان، ثمین
- ۵۷۶..... بزرگ امین، اکبر
- ۵۷۹..... بزرگ امین، نسرین

۵۸۰	پورتقی قوشچی، ایوب
۵۸۱	پورصمد، جواد
۵۸۳	جهان‌دیده، فرشید
۵۸۵	حسینی، یوسف
۵۸۷	حشمت، بهروز
۵۸۸	دهقان، محمد حسین
۵۹۰	دستگیر، خسرو
۵۹۲	دول لو آبادی
۵۹۴	زرین قلم، میرزا جواد
۵۹۵	زینالی، ابراهیم
۵۹۶	شکری، فاطمه
۵۹۸	صادق زاده، مختار
۶۰۰	صمدیان، سیف اله
۶۰۲	عاشیق آمراه
۶۰۳	عاشیق فرهاد
۶۰۴	علیزاده، حسین
۶۰۷	عبد الجبار خوشنویس
۶۰۸	عنایت افشار، محمد حسین
۶۰۹	غفوری، عارف
۶۱۱	کارگریشه، یداله
۶۱۳	مختار اووا، فاطمه
۶۱۵	ملا اوستا
۶۱۶	محمدزاده، حسن

۶۱۸.....	مرادخان، عزیز
۶۱۹.....	مقائلو، نسرین
۶۲۱.....	معروف، سعید
۶۲۳.....	محتشم، رومین
۶۲۴.....	معزالایاله، میرزا حسن خان
۶۲۵.....	نایب الصدر، حاج میرزا محمدعلی
۶۲۶.....	نوری، معصوم
۶۲۸.....	وطن پرست، ابراهیم
۶۳۰.....	وهازاده، درویش
۶۳۲.....	هشیار افشار

فصل پنجم

بزرگان و نام آوران آذربایجان متوطن ارومیه

۶۳۶.....	مقدمه فصل پنجم
۶۳۷.....	اردوبادی، میرزا عبدالمطلب
۶۳۸.....	باکری، مهدی
۶۴۱.....	برزگر، نقی
۶۴۳.....	برزگ امین، عباس
۶۴۶.....	تبریزی، مهران
۶۴۷.....	رضایی، محمدصادق
۶۴۸.....	حاج نظم التجار
۶۵۰.....	حاتم بیگ اعتمادالدوله

۶۵۱		حیران خانم
۶۵۴		خداوندگار، مظفر
۶۵۸		خلیلان، محمد
۶۶۲		خلیلان، ابراهیم
۶۶۳		سرتپی، حاج خلیل
۶۶۴		صدیقی، میرابوالفضل
۶۶۶		عطایور، هوشنگ
۶۶۷		فشنگچی، اسدآقا خان
۶۷۰		قریشی، سیدعلی اکبر
۶۷۲		قوجاری، علیرضا
۶۷۳		قوچاق نبی
۶۷۵		مافی، سرهنگ هدایت اله
۶۷۷		ملک زاده، توحید
۶۷۹		میرزا نوراله خان یکانی
۶۸۲		مؤبد، سید روح اله
۶۸۳		نشانی، حاج علی
۶۸۶		نظری، عیسی
۶۸۷		فهرست اسامی سایر بزرگان معاصر شهرستان ارومیه
۶۹۱		فهرست منابع
۷۰۹		فهرست اعلام

سخن مؤلف

بزرگ شهر ارومیه تاریخی به قدمت تاریخ دارد که بزرگیش را به غیر از بعد وسعت و جمعیت‌اش، از بزرگان و نام‌آوران تاریخ سازش به ارث برده است. مردان و زنانی که در برگ‌های زرین تاریخ آذربایجان و سرزمین ایران آفرینش حماسه و افتخار بوده‌اند و به گذشته این سرزمین مباحثات بخشیده‌اند. آری مشاهیر و بزرگان هر ملت تاریخ سازان و هویت آن ملت‌اند که ریشه در فرهنگ و سرگذشت ساکنان اصلی یک سرزمین دارند. سرزمینی که در آن متولد و به سوی آن بازگشته‌اند. سرزمینی که فرزندان‌ش به مانند اجدادشان شکوه و عظمت را برای آذربایجان به ارمغان می‌آورند. چهار چوب علمی کتاب «نام‌آوران ارومیه» در باب شناساندن شخصیت‌ها و اسامی یاد شده در فهرست کتاب مذکور، متولدین شهرستان ارومیه و کسانی که اصالتاً از اهالی این شهر می‌باشند مد نظر است چرا که در حفظ ارزشها و اشاعه و بسط فرهنگ و فولکلور موطن خویش و حتی در ساحه‌های ملی کوشیده و در راستای پیشبرد و بهبود وضعیت اجتماعی، سیاسی، و فرهنگی شهر ارومیه متمرکز

ثمر بوده‌اند. همچنین سایر بزرگان غیر بومی که متوطن این شهر هستند و در گسترش علوم و فرهنگ این مرز و بوم نقش بسزایی را ایفا کرده‌اند، جزو نام آوران این شهر محسوب و به پاس قدردانی از زحمات آنان در فصلی جداگانه به احوالات آنان پرداخته شده است. بدین منوال کتاب حاضر در باب شناساندن مشاهیر و بزرگان و نام آوران شهرستان ارومیه، بیش از ۳۶۰ شخصیت علمی، فرهنگی، سیاسی، هنری، ورزشی و ... را شامل می‌گردد که در پنج فصل جداگانه با عناوین زیر به ترتیب حروف الفبا آورده شده است.

فصل اول : علما، فقها، فضلا، عرفا، حکماء، اطبا، مشایخ، دانشمندان و فرهیختگان

فصل دوم : خوانین، حاکمین، امراء، سیاستمداران، و سرداران

فصل سوم : شعراء، نویسندگان، ادبا، خیرین، فرهنگیان، نخبگان و روزنامه نگاران

فصل چهارم : هنرمندان، نقاشان، خطاطان، موسیقیدانان، معماران و ورزشکاران

فصل پنجم : بزرگان و نام آوران آذربایجانی متوطن ارومیه

هدف از خلق این مجموعه مدون در جهت حفظ ارزشها و ادای دین به میراث گذشتگان این سرزمین میباشد که با عنایات خداوند متعال تألیف گردیده است. گفتنی است در سالیان پیش رو نظر به گردآوری بزرگان و نام آوران سطح استان آذربایجان غربی و کل دیار آذربایجان را در برنامه کاری خویش دارم لذا خواهشمندم از تمامی کسانی که هر نوع اطلاعات و نسخ خطی در این زمینه در دست دارند در جهت پیشبرد فرهنگ غنی آذربایجان در اختیار بنده حقیر قرار دهند. امید است توانسته باشیم رضایت شما مخاطبین ارجمند را در تفهیم و شناساندن بزرگان و نام آوران شهرستان ارومیه جلب کنیم. در پایان از جناب

آقای محمد حضرت پور شهردار محبوب کلانشهر ارومیه که مرا در راستای
چاپ کتاب «نام اوران ارومیه» مورد حمایت مالی خویش قرار داده اند، نهایت
تشکر و قدردانی را دارم.

با سپاس

علی بابائی نیولونی

آذر ۱۳۹۳ - ارومیه

babayinivluyi@gmail.com

www.ketab.ir

پیشگفتار

نگاهی به کتاب «نام آوران ارومیه»

تألیف آقای علی بابائی نیولونی

در تعریف و تعابیر علم تاریخ، تفسیرهای متفاوتی ارایه شده است ولی آنچه محرز است تاریخ حکایت طولانی انسان‌ها در گذر از مرزهای حیوانیت تا بر پا کردن تمدن‌های بزرگ بوده و جامعه زنده، جامعه‌ای است که آگاهی کامل از تاریخ، هویت و ارزش‌های خود داشته باشد. دانستن تاریخ، اعضای یک جامعه را از هم پاشیدگی و اغتشاش بازداشته و اهداف انفرادی را در محور یک هدف جمعی واحد مصروف به کار و فعالیت در می‌آورد. نتیجه کار نیز حصول پیشرفت‌ها و موفقیت‌های عظیمی است که به طور انفرادی کسب شان امکان پذیر نیست. با این تعاریف و تفاسیر می‌توان گفت تاریخ وسیله‌ای است که می‌توان با آن هویت و فرهنگ خود را قویتر ساخت و جامعه را به سوی آینده‌ای هدایت کرد که با تاریخ، هویت و ارزش‌های واقعی سازگار باشد. گذشته از چگونگی انتقال تاریخ جوامع گذشته به نسل‌های بعدی و سختیهای موجود، مورخان توانسته‌اند گام‌هایی بلند جهت نیل به تاریخ‌نگاری

صحیح و بدور از تحریفات کلی بردارند. هر چند وجود برخی موانع از جمله فشار از سوی حاکمان وقت و اعمال سلیق شخصی در تاریخ نگاری، موجب برخی انحرافات در بیان حقایق شده با این وجود نسلهای بعدی تا حدودی توانسته‌اند با تحقیق و تفحص بر قسمت عظیمی از این مشکلات فایق آیند و وقایع تاریخی را به دور از حب و بغضها و به فراخور بضاعت علمی و امکاناتشان بازگو کرده و نقش بی بدیلی در پویایی این علم ایفا کنند. یکی از بزرگترین خدماتی که نویسندگان و محققان یک جامعه بجا می‌آورند، تحقیق و تتبع در احوال گذشتگان و ضبط آثار پیشینیان است که ارزش آن بر کسی پوشیده نیست. این چنین آثاری، خصوصاً در مناطق مهم تاریخی چون آذربایجان از ارزش و اعتبار خاصی برخوردار می‌باشند چرا که با نگاهی به تاریخ پرفراز و نشیب ایران در طول قرن‌های متمادی، میتوان به نقش بارز آذربایجان در شکل‌گیری و سرانجام رخدادهای تاریخی این سامان به وضوح پی برد. آذربایجان یکی از مناطق عالم خیز، قهرمان پرور و فرهنگ دوست ایران است و با توجه به قدمت تاریخی‌اش، شخصیت‌های اسطوره‌ای و شاخصی از این دیار برخاسته‌اند تا جایی که به جرأت میتوان آذربایجان را مهد پرورش رجال نامی و اندیشمندان صاحب نام و پرآوازه دانست. یکی از شهرهای تأثیر گذار در تاریخ ایران و آذربایجان بی شک کهن دیار ارومیه میباشد. این شهر باستانی از دیر باز مرکز علما، شعرا، ادبا و منشأ خیزش دانشمندان، هنرمندان و مبارزانی بوده که هر کدام فصلی را در تاریخ پرشکوه این دیار برای خود باز گشوده‌اند. ذکر نام و بازگویی نام «مشاهیر و نام‌آوران» برخاسته از این منطقه تاریخی نیازمند تحقیق و بررسی پژوهشگران و قلم

بدستان متعددی می‌باشد که در سالهای اخیر انتشار کتب متعدد در این زمینه، خود گواهی به اهمیت این شهر می‌باشد. کتاب «نام آوران اورمیه» تألیف آقای «علی بابائی نیولونی» نیز یکی از همین آثار است که در سال ۱۳۸۹ توسط انتشارات تکدرخت تهران منتشر شد و با استقبال خوب پژوهشگران و علاقمندان تاریخ قرار گرفت ان شاء الله ویرایش دوم این اثر با تجدید نظر کلی قرار است به زودی منتشر شود. ویژگی متمایز این اثر با آثار منتشره دیگر در حوزه علم رجال و مشاهیر، مختص بودن به یک شهر می‌باشد که خود گواه بر اهمیت تاریخی این شهر است. افراد و شخصیت‌هایی همچون حیران خانم، مریم جهانگیری، مستوره افشار، دول‌لو مصطفی، حکیم ابو سعید اورموی، سراج‌الدین محمود اورموی، شیخ صفی‌الدین اورموی، حسام‌الدین چلبی اورموی الاصل، بالوو‌لو مسکین، علاء‌الدین تکش، محمود رامیان، علی دهقان، میرزا رحمت‌اله توفیق، دده کاتب، کاظم خان قوشچی و ... که تاریخ سرافراز سرزمین آذربایجان همواره به داشتن چنین شخصیت‌هایی بالیده است. متأسفانه اطلاق عنوان نام آوران برای اغلب خوانندگان در چند چهره درخشان و شاخص خلاصه شده در حالی که معرفی برخی از شخصیت‌های گمنام معرفی شده در این اثر، نسل حاضر را با نام پرافتخار و مجاهدات ارزشمند انسان‌های بارز آشنا می‌کند. مؤلف محترم در تألیف «نام آوران اورمیه» تا جاییکه مقدور بوده از منابع دست اول و معتبر استفاده کرده و گذشته از این منابع، تحقیقات میدانی برای بدست آوردن اطلاعات تازه از شرح حال صاحبان ترجمه، به خوبی توانسته اطلاعات جامع و ارزشمندی به مخاطب ارائه دهد. آشنایی با اورمیه، وجه تسمیه، خصوصیات جمعیتی، زبان، گویش و مذهب،

جاذبه‌های طبیعی و جغرافیای طبیعی شهرستان ارومیه از دیگر مطالب مهم و مفیدی است که در ابتدای کتاب به طور مفصل به آن پرداخت شده است. نویسنده جوان و محقق به شایستگی از عهده پژوهش در این وادی که کاری سترگ و شایان توجه بسیار است، بر آمده و توانسته مجموعه کاملی تدوین نماید. در پایان از کوشش‌های بی دریغ ایشان در تألیف این مجموعه که بدون شک از منابع و مراجع تاریخ آذربایجان خواهد بود سپاسگزاری نموده و منتظر دیگر آثار گرانسنگشان هستیم.

باسپاس

امیر چهره گشا

تبریز - شهریور ۱۳۹۲

khazar1377@gmail.com